

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Lähtökohtaisesti lain tavoitteet ja päämäärät ovat kannatettavia. Sidosyksiköiden riittävä valvonta on tarpeellista ja väärinkäyttöihin tulee puuttua. Ehdotetuilla, riittämättömästi perustelluilla säännöksillä ei saavuteta lain tavoitteita, vaan vaikutukset ovat suurelta osin päinvastaisia. Säästöjen sijaan syntyy merkittäviä kertaluonteisia kustannuksia ja esimerkiksi osittain puuttuvista markkinoista johtuvia pysyviä kustannusnousuja. Myöskään kilpailun lisäämistä ei saavuteta, tälläkin hetkellä sidosyksiköt kilpailuttavat hankintansa. Esitys vaikeuttaa erityisesti pienten kuntien toimintaa ja yhteistyötä yli kuntarajojen. Esitetty vähimmäisosuusprosentti on perusteeton ja kohtelee eri kokoisia kuntia epäoikeudenmukaisesti. Esitys vaikeuttaa ja osin myös vaarantaa lakisääteisten tehtävien hoitamisen.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

Esityksen perustelujen mukaan kilpailun lisääminen edellyttää hankintayksikkötasolla tapahtuvaa osaamisen lisäämistä sekä velvollisuutta pyrkiä onnistuneisiin kilpailutuksiin. Savitaipaleen kunta on yhdessä maakunnan muiden kuntien, kaupunkien ja kuntayhtymien kanssa järjestänyt tietyt tukipalvelut (ICT, taloushallinto, palkanlaskenta, ruokapalvelut, jätehuolto) sidosyksikköyritysten kautta jo vuosien ajan. Tällä tavoin erityisesti pienissä Savitaipaleen kaltaisissa kunnissa ei ole enää riittävää substanssiosaamista hallita kaikkien näiden palveluiden kilpailuttamisprosessit. Mikäli kaikki Suomen vastaavalla tavalla toimivat kunnat ja muut toimijat joutuvat yhtäaikaaisesti kilpailuttamaan vastaavat palvelut, ei kilpailuttamisosaamista riitä myöskään ostopalveluna. Esitetyt muutosehdotukset johtaisivat käytännössä tilanteeseen, jossa kilpailuttamisten laatu päinvastoin heikkenisi merkittävästi.

Pelkona on, että asiaa riittämättömästi tuntevien tahojen suorittamista kilpailutuksista johtuen kunnan palvelutuotanto "ajautuu" heikosti asiaa tuntevan yrityksen hoidettavaksi. Julkishallinnon toimintavarmuus käytännössä heikkenee merkittävästi.

- **Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?**

- ei lausuttavaa

- **Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?**

- ei lausuttavaa

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Savitaipaleen kunta kuuluu Etelä-Karjalan maakuntaan, jossa asukasluku oli 125129 henkilöä vuoden 2024 lopussa. Maakunnassa on yhteensä yhdeksän kuntaa, joista seitsemän asukasluku on alle 5000. Savitaipaleen kunnan asukasluku oli vuoden 2024 vaihteessa 3189. Etelä-Karjalan väestökehitys on valitettavasti vähenevä ja vanheneva.

Etelä-Karjalassa on pitkät perinteet yhteistyössä. Pienet kunnat ovat toimineet yhdessä talous- ja tietohallinnon saralla jo vuosia. Nykyisen yhteistyön suurin harppaus tapahtui, kun maakunnallinen sotekuntayhtymä Eksote perustettiin ja sen toiminta alkoi 1.1.2010. Tässä yhteydessä perustettiin Saimaan Tukipalvelut Oy sekä Meidän IT ja taloutta edeltänyt Saimaan talous ja tieto Oy. Yhteistyön myötä on saavutettu tehokkuutta ja toimintavarmuutta tukipalveluissa. Palveluiden laatua on kehitetty, ja henkilöstö on kokenut saaneensa kehittymismahdollisuuksia. Omistajakunnat ovat saaneet äänensä kuuluviin ja julkisia varoja on käytetty tehokkaasti. Kilpailutukset on hoidettu lain edellyttämällä tavalla ja muutoinkin asianmukaisesti, ja mm. pk-yrittäjät on otettu huomioon, mikä on tukenut alueen elinvoimaisuutta.

Savitaipaleen kunta on osakkaana kolmessa alueen sidosyksikköyrityksessä. Meidän IT ja talous Oy (Meita Oy) tuottaa kunnalle taloushallinnon, palkanlaskennan ja ICT-palveluiden kokonaisuuden, Saimaan Tukipalvelut Oy (Satu Oy) tuottaa kunnan tarvitsemat ateriapalvelut ja vähäisesti myös siivouspalveluita sekä kunta omistaa myös osuuden maakunnallisesta Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy:stä (EKJH Oy). Kunnan omistusosuudet em. yhtiöissä vaihtelevat 0,17 %- 3,35 % välillä. Näin ollen 10 % omistusosuuden vaatiminen romuttaisi aiemman toimintatavan, joka siis on ollut täysin lainmukainen. Vähimmäisomistuksen rajaaminen 10 % vähimmäisomistusosuuteen ei millään tavalla ole tarkoituksenmukainen, eikä myöskään järkevällä tavalla toteuttamiskelpoinen. Vaadittu 10 % omistusraja johtaa todennäköisesti keinotekoihin kiertoteihin ja siten turhiin esim. hallinnollisiin kustannuksiin.

Esitys ei ole millään muotoa tarkoituksenmukainen eikä ilman merkittäviä lisäkustannuksia edes toteuttamiskelpoinen.

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistussuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

Pienillä kunnilla ei ole riittävää osaamista tai taloudellista resurssia toiminnan järjestämiseksi omana toimintana. Uusien yhtiöiden pystyttäminen tuntuisi keinotekoiselta ja vaatisi vain turhia lisäkustannuksia. Esitetty lakiesitys 10 % minimiomistusvaatimuksen kautta romuttaa koko voimassa olevan yhteistyön ja aiheuttaa pelkästään jo muutuskustannusten kautta rajun kasvun kuntien menoihin. Pysyviä lisäkustannuksia on mahdotonta arvioida, koska mitään selkeää tapaa toimia tulevaisuudessa ei ole. Omaksi toiminnaksi ottamiselle esteeksi muodostunevat osaavan henkilöstön saatavuus ja kasvava talousrasite kuntataloudelle. Ulkoistus yksityisille markkinoille riippuu olemattoman markkinatarjonnan määrästä ja laadusta.

- **Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?**

Jätehuollon osalta todennäköisesti pitäisi miettiä joku toinen yhteinen toimintatapa. Etelä-Karjalassa on alueellisesti järjestetyssä jätehuollossa tällä hetkellä hyvin toimiva ja kustannustehokas jätehuolto. Se on pitkäaikaisen ja systemaattisen kehittämisen tulos, johon pienellä kunnalla yksin, tai edes yhdessä muiden pienten kuntien kanssa, ei olisi ollut mitään mahdollisuutta. Vaikka päädyttäisiin omistusjärjestelyiden uudelleenjärjestelyyn, niin pelkästään tämä hallinnollinen muutos lisää kustannuksia. Toisaalta omana toimintana tällaisen erikoisosaamista vaativa toiminta ei enää pienelle yksittäiselle kunnalle ole mahdollista.

Meita: Meita Oy on muodostunut pitkälti aiempien hallitusohjelmien ohjaamina, kun on tavoiteltu julkisen sektorin laajempaa yhteistyötä ja sitä kautta haettavaan volyyymi- sekä toiminnallisesta yhteistyöstä saataviin säästöihin. Taustalla Etelä-Karjalassa on pitkät alueelliset yhteistyön perinteet erityisesti pienten kuntien tarpeisiin vastaten. Meita Oy tuottaa Savitaipaleen kunnalle ICT-, taloushallinnon sekä palkanlaskennan palvelut. Erityisesti pienet kunnat ovat olleet vaikeuksissa saada riittävästi omaa, laaja-alaisesti kunnan palvelutuotantoa ja tietojärjestelmiä tuntevaa henkilöstöä palkkalistoilleen. Perinteisesti pienissä kunnissa oli ollut yksi atk-tukihenkilö ja yksi kirjanpitäjä, yksi tai kaksi palkanlaskijaa sekä muuta taloushallinnon henkilöstöä. Kuntien toimintaympäristöt ovat tulleet viime vuosina vaativammiksi ja haavoittuvammiksi. Kirjanpidossa ei riitä, että osaa liikekirjanpidon. Pitää osata ja ymmärtää laaja valtiokonttorin raportointijärjestelmä tilastointivaateineen. Talousraportoinnin vaatimukset ovat viime vuosina kasvaneet merkittävästi työmäärältään. ICT-puolella aika on muuttunut erittäin haastavaksi, julkisen toimijan järjestelmien tulee olla luotettavia, ajanmukaisia ja kestää haavoittamisyrittäjiä vuorokauden ympäri kaikkina viikonpäivinä. Palkanlaskennassa hallittavia työ/virkaehtosopimuksia on useita. Pienelle kunnalle ei enää aikoihin ole riittänyt, että yhden henkilön poistuessa rekrytoidaan uusi tilalle. Osaavia hakijoita ei riitä pieniin, etäällä kaupunkiseuduista oleviin kuntiin. Omana toimintana tuotettaessa em. palvelut myös varajärjestelmäresurssit tulee huolehtia.

Mikäli esitetyt 10 % omistusvaateet etenevät laiksi, niin Savitaipaleen kaltaiset pienet kunnat ovat vaikeuksissa: osaavia palvelutarjoajia ei ole. Tämä on todettu, kun naapurikunta Lemi kilpailutti taloushallinnon palveluita tuloksetta. Kunnan kirjanpitoa kaikkine valtion edellyttämisen

tilastointivaatimuksineen hallitsevia henkilöitä ei ole aika ajoin ollut riittävästi edes nykyisellä toimintamallilla. Työ on vaativaa, eikä taitoja hetkessä omaksuta. Sidosyksikkötoimijamme on kyennyt kehittymään myös henkilöstön kehittämisen suhteen, mutta se on vaatinut vuosien panostuksen. Markkinoita ei siis käytännössä ole, eikä lakiesitys tuo hetkessä niitä lisää. Tehtävien palauttaminen omaksi toiminnaksi tullee Savitaipaleen kaltaisissa kunnissa eteen, mutta tämä vaatii onnistuneita rekrytointeja. Tätä edeltää irtautuminen Meita Oy:stä. Meita Oy on omistajiensa pyynnöstä tuottanut arvioita muutosvaiheen kustannuksista, niiden ollen arviolta noin 1,2 miljoonaa euroa/pieni kunta. Tämän jälkeen jatkuvat kustannukset on arvioitu nousevan noin 31 % vuodessa. Vertailtavuuden vuoksi pelkästään irtautumiskustannukset vastaisivat yli 2 prosenttiyksikön kunnallisveron tuottoa. Vastaavasti uusien järjestelmien käyttöönotoissa perittäisiin merkittäviä käyttöönotokustannuksia.

Hallitusohjelmaan pohjautuvan esityksen teoreettinen laskenta kustannussäästöistä on erityisesti tältä osin väärin arvioitu. Haetut säästöt eivät tule toteutumaan, vaan kyseessä olisi erittäin kallias muutosprojekti riskeineen. Ratkaisu heijastuu välittömästi kuntien talouteen, elinvoiman ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen käytettävien taloudellisten voimavarojen kuluessa ylimääräisiin muutoskuluihin. Puuttuvan markkinatarjonnan seurauksena myös kuntien toimintavarmuus vaarantuisi.

Ateriapalveluiden osalta tilanne on Savitaipaleen kunnassa todella vaikea. Hyvinvointialueiden muodostamisen yhteydessä tehtiin merkittävät muutokset, jotka tulisivat purettaviksi. Kts. seuraavan kysymyksen kohdalta lisää tästä.

ICT- palkanlaskenta - kirjanpito ja muu taloushallinto. Olisi löydettävä muu yhteinen toimintatapa alueen pienempien kuntien kesken. Omaksi toiminnaksi ottaminen edellyttäisi merkittäviä lisärekrytointeja ja sitä kautta tulisi merkittävät lisäkustannukset. Naapurikunta yritti saada taloushallinnon palveluista tarjouksia vuonna 2024, eikä saanut yhtään. Markkinoita ei ole.

- **Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)**

Pitäisi pystyä löytämään joku toinen lain mukainen toimintatapa vähintäänkin alueen pienten kuntien kesken. Missään kunnan nykyisin sidosyksikköyrityksessä ei ole mahdollista, että kunnan omistusosuutta lisättäisiin niin, että se ylittäisi tuon 10 % rajan. Nykyiset omistusosuudet vastaavat ostojen määrää.

Tilanne on hyvin vaikea mm. ateriapalvelujen osalta. Sen käsittämiseen pitää ymmärtää historia:

Savitaipaleen kunta omistaa Saimaan Tukipalvelut Oy:stä 0,17 %. Osakkuus ja toiminnan järjestäminen nykyisellä tavalla tuli ajankohtaiseksi hyvinvointialueiden muodostumisen myötä 1.1.2023 alkaen.

Savitaipaleen kunnan valmistuskeittiötoiminnot oli jo aiemmin keskitetty yhteen valmistuskeittiöön, johon oli tehty merkittävä korjausinvestointi valmistuen vuonna 2021. Keittiössä tuotettiin keskitetysti ateriat Eksoten (sotekuntayhtymä) sekä kunnan omiin (perusopetus, lukio, varhaiskasvatus) tarpeisiin. Kunta myi ateriat Eksotelle. Kunnan alueella ei ole muuta valmistuskeittiötä.

Hyvinvointialueen muodostamisen aikaan ateriasuoritteista yli puolet kohdistui hyvinvointialueelle siirtyvään toimintaan. Valmistuskeittiössä oli kiertävä työnkierto, kaikki tekivät vuorollaan kaikkea. Koska tuotannosta kohdistui hyvinvointialueelle siirtyviin toimintoihin yli puolet, siirtyi keittiöhenkilökunta lainsäädännön edellyttämänä hyvinvointialueen palvelukseen. Kunta vuokrasi keittiön hyvinvointialueelle.

Jotta aterioiden valmistus jatkuisi kokonaistaloudellisesti edullisimmin hukkainvestoinnit välttämättä, hankki kunta omistukseensa Saimaan Tukipalvelut Oy:n osakkeita ja päätti ostaa tarvitsemansa ateriat em. sidosyksiköltään. Saimaan Tukipalvelut Oy on myös Etelä-Karjalan hyvinvointialueen sidosyksikköyrittäjä, joten heidän toimiminen yhdessä keittiössä (keskinäinen kaupankäynti) on edelleen mahdollista. Savitaipaleen kunnan alueella tarvittavat ateriat valmistetaan siis edelleen kunnan omistamassa, hyvinvointialueelle vuokratuissa, ajanmukaisessa valmistuskeittiössä. Keittiössä työskentelee hyvinvointialueen sekä Saimaan Tukipalvelut Oy:n henkilöstöä. Saimaan Tukipalvelut Oy myy tällä hetkellä tuotantohyödykkeet ja erilaisia palveluita (kuten Jamix ja kuljetuspalvelut) hyvinvointialueelle. Suora kaupankäynti sidosyksikkömaisella tavalla kunnan ja hyvinvointialueen kesken on lainsäädännöllä estetty. Toiminta järjestettiin hyvällä yhteistyöllä EKHVA:n ja kunnan omistaman sidosyksikköyhtiön Saimaan Tukipalvelut Oy:n kanssa.

Mikäli esitetty 10 % omistusosuusvaade toteutuu, aiheutuu kunnalle (sekä kunnan ratkaisusta riippuen myös EKHVA:lle) merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia haasteita:

- kunnan ostamat suoritemäärät ovat verrattain pieniä, kunnalla ei olisi taloudellisesti järkevää palkata kokoaikaista ruokapalvelupäällikköä tai vastaavaa huolehtimaan hallinnollisista (esim. ruokalistasuunnittelu, omavalvonta, investointihankinnat, henkilöstöasiat jne.) tehtävistä.
- henkilökunnan rekrytointihaasteet ja työvoiman riittävyys, mukaan lukien varajärjestelyt, pienellä paikkakunnalla
- toimintavarmuuden säilyttäminen poikkeavissa tilanteissa jää epävarman varalle/osin hoitamatta. Julkisten ruokapalveluiden järjestäminen on lakisääteistä toimintaa ja tärkeä osa muun muassa sote-puolen palveluiden toimintaedellytyksiä. Varautuminen poikkeustilanteisiin näkemyksemme mukaan heikkenee, mikäli nykyisen toiminnan järjestämisessä edellytetään lakiesityksen mukaisia toimia.
- kumpi jää kunnan omistamaan valmistuskeittiöön?

Vaihtoehto: Kunnan pitäisi pystyä investoimaan omaan pienempään valmistuskeittiöön, tämä tarkoittaisi useamman sadan tuhannen euron investointia. Henkilöstön rekrytoinnin lisäksi kunta joutuisi järjestämään myös aterioiden kuljetukset eri yksiköidensä välillä. Nyt saatava synergiaetu

häviäisi ja pitkällä tähtäimellä olisi opetuksen ja varhaiskasvatuksen taloudellisesta resurssista pois. Ja kaikki tämä tulisi tehdä tilanteessa, jossa kunnan syntyvyys on alhainen, eli ateriamäärät eivät ainakaan tulevaisuudessa kasvaisi.

Vaihtoehto: Kunta irtisanoo hyvinvointialueen kanssa solmitun vuokrasopimuksen, jotta voisi ottaa kunnan omiin tarpeisiin aivan liian suuren keittiön omaan käyttöönsä. Valmistuskeittiön ylisuuret kulut (Savitaipaleen kunnan valmistuskeittiön poistamaton menojäännös valmistuskeittiöstä 31.12.2024 on 1.181.218,40 euroa) kohdistuisivat suoraan perusopetuksen, lukion ja varhaiskasvatuksen kustannuksiksi. Hyvinvointialue joutuisi tuottamaan kunnan alueella tarvittavat hoivaruuat kotipalveluateriat mukaan lukien jossain muualla. EKHVA:lla ei ole yhtään valmistuskeittiötä. Saimaan Tukipalvelut Oy:n pitäisi todennäköisimmin tuottaa EKHVA:n ruuat Lappeenrannasta käsin. Myös tämä vaihtoehto Saimaan Tukipalvelut Oy:n mukaan edellyttää lisäinvestointeja.

Saimaan Tukipalvelut Oy hankkii elintarvikkeet, kuljetukset, siivousaineet, ruokahuollon ohjausjärjestelmät yms. tuotantovälineet, joita kuntaan tarvitaan, kunnan puolesta yksityisiltä markkinoilta. Yhtiöllä on riittävä asiantuntemus hankintalainmukaisen kilpailuttamisen hoitamisessa. Alueen pk-yritykset ovat tällä hetkellä yhteistyökumppaneita julkisen sektorin tarvitsemien palvelujen toteuttamisessa. Jo nyt siis yksityinen ja julkinen sektori ovat hyvässä ja tehokkaassa yhteistyössä.

Savitaipaleen kunnan hankkimien ateriapalveluiden ostohinta on vuonna 2024 ollut 485.000 euroa. Lisäksi kunta hankkii omistamansa uimahallin siivouspalvelut Saimaan Tukipalvelut Oy:ltä, hankinnan arvo 38.000 euroa vuonna 2024. Hankintalain uudistusesityksen mukaan Savitaipaleen kunnan tulisi omistaa yhtiöstä 10 % jatkaakseen nykyistä toimintatapaa. Nykyinen omistusosuus vastaa hankinnan arvoa. Kunnalla on yhtiön hallituksessa edustaja. Lisäksi yhtiön kanssa käydään jatkuvaa vuoropuhelua ostettavan palvelun laajuudesta ja laadusta yms. Yhtiö pystyy toimimaan kunnan poikkeuksellisissa tarpeissa joustavasti. Hinnoittelu on läpinäkyvää ja selkeää. Näin ollen todellinen määräysvalta toteutuu ilman, että kunnalla on lakiluonnoksen edellyttämää 10 % omistusosuutta.

Yhteistyö Saimaan Tukipalvelut Oy:n kanssa on säilyttänyt ruuan valmistuksen työpaikkoineen Savitaipaleen kunnan alueella. Kuntalaiset saavat lähellä valmistettua ruokaa. Pelkona onkin, että lakimuutos voi johtaa tilanteeseen, jossa kilpailutukset liittyen palveluihin/tuotteisiin kunnan harvaan asutulla maaseudulla eivät enää kiinnosta samalla lailla kuin ennen ja merkittäviä palvelukokonaisuuksia tuotetaan jatkossa ulkomaalaisomisteisten yritysten toimesta.

Kunta on joutunut tekemään jo merkittävän muutoksen hyvinvointialueen muodostamisen myötä. Kunta kokee, että lainsäätäjä rikkoo ns. luottamuksensuojaperiaatetta, mikäli esitetty lakimuutos tulee voimaan. Myös kunnalla on oikeus odottaa viranomaiselta oikeusjärjestyksen mukaista, ennakoitavaa ja johdonmukaista päätöksentekoa. Lain tavoitteista ekologisuus ja taloudellisesti kestävä hankinnat romuttuvat jo lain säätämisen yhteydessä.

Mikäli lakimuutos etenee, on esitetty siirtymäaika täysin alimitoitettu. Toiminnalliset muutokset lain edellyttämällä tavalla vaativat merkittäviä rakennusinvestointeja joko kunnan tai Saimaan Tukipalvelut Oy:n toimesta. Investoinnit suunnittelu- ja kilpailutusprosesseineen ovat jo pelkästään aikaa vieviä toimenpiteitä, puhumattakaan itse toiminnan järjestämisestä kilpailutuksineen.

Kokonaisuus kuntalaisten, hyvinvointialueen, kunnan ja Saimaan Tukipalvelut Oy:n kannalta katsottuna huomioiden on sellainen, että toimijoilla ei ole kuin huonoja vaihtoehtoja toiminnan jatkamiseksi.

- **Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?**

Kunta ei näe taloudellisia eikä muita hyötyjä. Kustannukset kasvaisivat ja yhteistyöstä saatavat edut menetettäisiin.

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

Siirtymäajoissa tulee ottaa huomioon Savitaipaleen kaltaiset kunnat, joilla edellä selostettujen järjestelyjen yhtä aikaa tapahtuva uudelleen organisointi esitetyllä siirtymäajalla halvaannuttaisi kunnan lakisääteisten palvelujen tuottamisen. Pitkällä aikavälillä toiminta saataneen jollain tavalla järjestettyä lain edellyttämällä tavalla, mutta lain lähtökohtaiset tavoitteet jäävät lähes täysin toteutumatta. On hyvin vaikea arvioida tarvittavaa aikaa vuosina, koska pieni kunta joutuisi yhtäaikaaisesti järjestelemään kunnan toimintojen kannalta kriittisiä palveluita.

- **Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?**

Jäteyhtiö: toiminnan organisointi uudelleen yhteistoimintana

Meita: toiminnan organisointi uudelleen, palveluiden kilpailuttaminen voi edellyttää useampaa kierrosta, koska markkinoita ei ole.

Ateriapalvelut: voi edellyttää pahimmillaan keittiöinvestointia, joka itsessään ottaa oman aikansa.

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Mikäli lakiesitys etenee, tulee pienet, harvaan asutulla seudulla sijaitsevat ja toisistaan etäällä sijaitsevat kunnat huomioida sidosyksikkölakiin kirjattavalla poikkeuksella.

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiin? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

-

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

-

- Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?

-

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

-

Muut huomiot

Mikäli esitetty lakiesitys hyväksytään, tulee kuntien muutuskustannukset kompensoida täysimääräisesti.

Mäkelä Johanna

Savitaipaleen kunta - Kunnanhallitus 10.3.2025 §24